

MORS VENIT VELOCITER

Za Jarmilou Pokornou

Několik málo týdnů před svými šedesátými osmými narozeninami zemřela navečer ve čtvrtek 11. května *profesorka JUDr. Jarmila Pokorná, CSc.* Zesnulá byla dlouhá léta členkou akademické obce Masarykovy univerzity a její právnické fakulty a je ve zdejší právnické obci známa svým přínosem k rozvoji nauky obchodního práva.

Zatímco se v neděli 26. června 1955 na řadě míst zeměkoule připomínalo desáté výročí přijetí Charty Spojených národů, v Brně se u *Baxantových* radovali z narození dcery *Jarmily*. Nadané děvče se posléze stalo studentkou právnické fakulty brněnské univerzity, nesoucí tehdy název po J. E. Purkyňovi. Jak zaznamenal v roce 1978 čtvrtý sešit revue této vysoké školy *Universitas*, zúčastnila se studentka 4. ročníku *Jarmila Baxantová* na Právnické fakultě UJEP studentské vědecké konference konané 12. a 13. 4. 1978 a v sekci hospodářského práva obsadila s prací *Právní služba a realizace hospodářského práva* první místo. Název studentské práce jasně naznačuje, kdo ji inspiroval. O necelý měsíc později získala se stejným spisem také první cenu v sekci hospodářského práva i na celostátní vědecké studentské konferenci. V obsáhlé zprávě o konferenci na stránkách *Právníka* (1978, CXVII, s. 861 a násl.) referoval *Karel Schelle* mj. i o obsahu uvedené práce.

Po absolutoriu právnických studií nastoupila *Baxantová* hned v roce 1978 jako právnička do národního podniku Vlněna Brno uchovávajícího tradice brněnského textilního průmyslu, sídlícího v Přízově ulici. Z někdejší slávy podniku, kde *JUDr. Baxantová* strávila pět let, dnes mnoho nezbylo; po demolicích z roku 2016 již jen Bochnerův palác. Už jako podniková právnička byla publikačně činná. K jejím nejstarším výstupům v odborném tisku patří články v *Arbitrážní praxi*, např. příspěvek nazvaný *Funkce právní služby a jejich zachycení v organizačních rádech* (1980, roč. 20, č. 2, s. 52 a násl.) nebo *Několik poznámek k informačnímu využití majetkových sankcí* (1981, roč. 21, č. 6, s. 222 a násl.). Již na těchto literárních počátcích *Baxantové* je dobře vidět schopnost analyticky myslet, dobře strukturovat výklad a srozumitelně jej podat dobrou češtinou, což byla zcela jistě také zásluha její maminky, která, sama učitelka, dceru vedla k lásce k mateřštině.

Ani při zapojení do podnikové praxe *Baxantová* nepřerušila své kontakty s *alma mater*. Ostatně to z rodného domku v Žabovřeskách, kde bydlela celý život, měla na Veveří tramvají pár minut. Už v roce 1982 byla na právnické fakultě jmenována členkou komise pro státní závěrečné zkoušky, následujícího roku absolvovala na katedře vedené *profesorem Hajnem* studijní stáž a od 1. září 1983 se zde stala odbornou asistentkou. Pod *Hajnovým* školitelským vedením absolvovala *Baxantová* vědeckou aspiranturu ukončenou 21. června 1988 v budově právnické fakulty Univerzity Karlovy obhajobou disertační práce nazvané *Hospodářskoprávní regulace jakosti výrobků a předpoklady její realizace*. O obhajobě přinesl *Právník* podrobnou zprávu (1988, roč. CXXVII, s. 1044 a násl.). Již v době aspirantury *Baxantová* absolvovala několik studijních stáží v Německu (Výmar, Berlín, Halle). Po roce 1989 své zahraniční aktivity rozšířila. Jsouc výbornou němčinářkou, s přednostní orientací na země z německé jazykové oblasti. Měla velkou zásluhu na úspěšném projektu *Österreichische Rechtsschule in Brünn* zřízeném Masarykovou univerzitou ve spolupráci s vídeňskou *Wirtschaftsuniversität*.

V té době se *Jarmila Pokorná* již plně zaměřila na oblast práva obchodního a specializovala se především na právo obchodních společností. Tématy z tohoto okruhu se zabývala řada jejích novějších prací, počínaje útlým spisem *K některým otázkám obchodních společností* (1991) přes obsáhlé dílo *Právní úprava obchodních společností v evropském a českém právu* (2010) až po spoluautorský podíl na druhém vydání publikace *Obchodní společnosti a družstva* (2022), jejímiž hlavními autory byli kromě *Jarmily Pokorné* také *Jan Lasák* a *Josef Kotásek*, jež *Pokorná* druhy vedla jako své doktorandy – podobně jako, kromě řady dalších, třeba *Tomáše Richtra* z členů redakční rady našeho časopisu. *Pokorná* se také spoluautorsky podílela na učebnicích hospodářského a obchodního práva i na komentářích k zákonům ze svého oboru. Celkem je knižních publikací vzniklých s jejím autorským přičiněním na tři desítky. Při specializaci na obchodní právo se *Jarmila Pokorná* v roce 1996 úspěšně habilitovala a v roce 2010 byla 30. dubna jmenována profesorkou.

S Masarykovou univerzitou a její právnickou fakultou byla *Jarmila Pokorná* spjata jako aktivní pedagožka čtyřicet let. Garantovala pro univerzitu předměty bakalářského, magisterského i doktorského studia Obchodní právo, Právo obchodních společností i Školu rakouského práva. I po roce 2017, kdy odešla do starobního důchodu a ukončila garancie předmětů i svoji účast na univerzitních výzkumných projektech, pokračovala v pedagogické činnosti na fakultě v pracovním poměru se zkrácenou pracovní dobou. *Pokorná* měla nesporný pedagogický talent; proslula jako náročná, ale korektní učitelka se sklonem studenty podporovat a chránit. Není divu, že ji studentstvo mělo rádo. Metodický přístup *Pokorné* se osvědčil i při jejím více než dvacetiletém zastupování vedoucího katedry obchodního práva.

Profil *Jarmily Pokorné* přirozeně nelze zužovat jen pod optikou její právnické kariéry. Byla aktivní sportovkyně, měla ráda turistiku i běh na lyžích. Byla také nadšená horolezkyň; znala hory a štíty v leckterých pohořích nazpaměť. Její lásku k horolezectví nepodlomil ani ošklivý úraz, který jednou utrpěla při pádu ze skály. Ráda cestovala, s manželem toho po Evropě s karavánem hodně najezdila. Při péči o dům se zahradou byla stejně důkladná a metodická jako při práci na fakultě; rychle se stala zkušenou zahrádkářkou a ovocnářkou.

Víme již, že poprvé byla osobnost *Jarmily Baxantové – Pokorné* zmíněna na stránkách *Právnicka* již v roce 1978. O šest let později se v našem časopisu uvádí její vystoupení o informační funkci majetkových sankcí na celostátním semináři ve Štrbském Plese díky příspěvku *Maureryové* (1984, roč. CXXIII, s. 656). Téhož roku přispěla *Baxantová* do *Právnicka* i sama statí *Kontrolní funkce hospodářského práva a pojištění* (s. 540 a násl.). V roce 1985 pak zprávu o celostátním semináři k právní úpravě vyšších dodavatelských forem (roč. CXXIV, s. 297). Následujícího roku společně s *Josefem Bejčkem* pojednáním o časové působnosti podzákoných předpisů (roč. CXXV, s. 109 a násl.) a v roce 1987 pak statí o právním pojetí kvality výrobků (roč. CXXVI, s. 437 a násl.). Zásadní význam mělo a má pojednání *Pokorné* nazvané *K vymezení pojmu obchodní podíl*, které – jsouc dodnes citováno – významně ovlivnilo komercialistickou nauku i praxi (*Právník*, 1995, roč. CXXXIV, s. 872 a násl.). Posledním příspěvkem *Pokorné* do našeho časopisu je zpráva o sympoziu k transformaci hospodářského systému v zemích střední a východní Evropy (1997, CXXXVI, s. 195 a násl.). Další své texty uveřejňovala v jiných periodikách, často ve fakultním *Časopisu pro právní vědu s praxí*, který otiskl i její poslední časopisecký příspěvek nazvaný příznačně *Vzpomínka na hospodářské právo* (2020, roč. 27, s. 107 a násl.). Leč *Jarmila Pokorná* ani ze stránek *Právnicka* nezmizela. Nejen proto, že jsou její díla v příspěvcích zaměřených na obchodní právo citována, ale také se její aktivity odrážejí v naší

rubrice z vědeckého života. Např. v roce 2012 jsme otiskli obsáhlou zprávu o konferenci zabývající se vlivem rekodifikace soukromého práva na výuku obchodního práva (roč. CLI, s. 1255 a násl.), kde je mj. zaznamenán obsah vystoupení *Pokorné* k pojetí podnikatele v občanském zákoníku.

Poslední rozloučení s paní profesorkou se uskutečnilo před polednem v pondělí 22. května v obřadní síni krematoria města Brna. Ztrátou *Jarmily Pokorné* přišla naše komunita civilistů a komercialistů předčasně o pracovitou a důkladnou vědkyni a především o dobrého člověka.